

УДК 343.9

**КОРУПЦІЙНА ЗЛОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН
ТА ОСНОВНІ СТРАТЕГІЇ ПРОТИДІЇ**

М. О. Маршуба, кандидат юридичних наук, асистент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, м. Харків

Постановка проблеми. «Що мене особисто турбує найбільше і що найбільше дратує суспільство – корупція і боротьба з нею» – це лаконічна, однак одна з найяскравіших цитат щорічного послання Президента України П. О. Порошенка до Верховної Ради України у 2015 р. [1]. Стурбованість голови держави пояснюється незадовільним міжнародним рейтингом України за рівнем сприйняття корупції. Зокрема, за інформацією авторитетної міжнародної організації Transparency International, у 2015 р. Україна за вказаним показником посіла 130 сходинку серед 168 держав світу [2]. Це означає, що корупційні злочини на теперішній час поширені у багатьох сферах державного управління і галузях виробництва. Практика одержання-надання неправомірних вигод настільки укорінилась у свідомість громадян і суспільні правовідносини за роки незалежності України, що вже, на жаль, у багатьох випадках не вважається злочинною поведінкою.

Стан розробки проблеми. Зважаючи на актуальність питання поширення корупційної злочинності в Україні, воно було предметом дослідження багатьох учених, серед яких варто виділити: С. М. Алфьорова, А. М. Бойка, В. М. Гаращука, В. Д. Гвоздецького, В. В. Голіну, О. М. Литвинова, Д. С. Машлякевича, М. І. Мельника, В. Я. Настюка, С. В. Невмержицького, М. І. Хавронюка, О. Ю. Шостко та ін. Разом із тим зазначена проблематика на теперішній час не вичерпала себе з огляду на необхідність дослідження сучасного стану корупційної злочинності та надання додаткових пропозицій щодо

її запобігання із застосуванням інноваційних підходів і нестандартних стратегій.

Мета статті полягає у вивченні сучасного стану корупційної злочинності в Україні та виділенні найбільш ефективних стратегій її протидії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оцінити стан корупційної злочинності пропонується за допомогою аналізу статистичної інформації Генеральної прокуратури України. Так, у 2013 р. правоохоронними органами було обліковано 16 586 злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг, у 2014 р. – 15 560, а у 2015 р. – 14 997 [3].

Дослідимо рівень корупційної злочинності за її окремими проявами, передбаченими різними статтями закону України про кримінальну відповідальність: ст. 364 КК України (2013 р. – 3810, 2014 р. – 2567, 2015 р. – 3078 злочинів); ст. 365 КК України (2013 р. – 1525, 2014 р. – 1326, 2015 р. – 1336 злочинів); ст. 366 КК України (2013 р. – 6477, 2014 р. – 7160, 2015 р. – 6092 злочини); ст. 367 КК України (2013 р. – 2010, 2014 р. – 1766, 2015 р. – 1755 злочинів); ст. 368 КК України (2013 р. – 1683, 2014 р. – 1535, 2015 р. – 1588 злочинів) [3].

Узагальнення представленої інформації дає підстави стверджувати, що в цілому рівень основних злочинів корупційної спрямованості протягом 2013–2015 рр. знижується. Зокрема, з 2013 по 2015 р. рівень злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг, скоротився на 9,6%. Загалом подібна ситуація простежується й щодо рівня окремих корупційних кримінальних правопорушень за вказаний період часу. Із статистичних відомостей випливає, що рівень злочинів, передбачених ст. 364 КК України, скоротився на 23,8%; ст. 365 КК України – на 14,1%; ст. 366 КК України – на 6,3%; ст. 367 КК України – на 14,5%; ст. 368 КК України – на 6,0%.

Наведені дані показують, що у 2013–2015 рр. має місце нібито стійка тенденція до скорочення як динаміки сучасної корупційної злочинності в цілому, так і динаміки її найбільш поширених проявів.

На думку окремих кримінологів, зміна рівня корупційної злочинності скоріше свідчить про формальні і популістські показники

успіху протидії їй, аніж про реальні зміни у її динаміці [4]. Можна додати, що, виходячи із незадовільних результатів оцінки міжнародними організаціями корупції та її сприйняття громадянами, певне зменшення рівня корупційної злочинності протягом 2013–2015 рр. в Україні можна пояснити: маніпуляціями правоохоронних органів зі статистичною інформацією, їх штучним покращенням показників своєї роботи, посиленням латентності корупційних злочинів через «обережність» корупціонерів, які не бажають бути викритими органами кримінальної юстиції, тощо.

Питома вага корупційної злочинності в загальному масиві злочинів, облікованих в Україні у 2015 р., складає 2,7%. Незважаючи на незначну частку таких злочинів у структурі всієї злочинності, уявляється вкрай важкою недооцінка негативного впливу корупції на економічний розвиток держави і навіть на сам факт подальшого існування останньої. Щодо структури безпосередньо корупційної злочинності, то на частку її окремих проявів, передбачених статтями 364–368 КК України, припадає понад 90%, а саме: ст. 364 КК України – 20,5%, ст. 365 КК України – 8,9%, ст. 366 КК України – 40,6%, ст. 367 КК України – 11,7%, ст. 368 КК України – 10,6%.

Доказом поширеності корупційної злочинності в усіх сферах суспільного життя в Україні є її поділ за органами державної влади, в яких мають місце корупційні прояви. Так, за результатами соціологічного дослідження, здійсненого Центром Разумкова у 2013 р., корупція, на думку респондентів, найбільше поширена у таких органах державної влади й окремих сферах: медицина – 84,6%; правоохоронні органи – 84,0%; судова система – 83,4%; державна влада в цілому – 82,3%; політична сфера загалом – 79,6%; вища освіта – 77,4%; органи прокуратури – 76,7%; податкові органи – 76,6%; політичні партії – 76,0%; митна служба – 71,9%; місцеве самоврядування в цілому – 67,8%; економічна сфера, діяльність підприємств – 67,3%; СБУ – 58,0%; середня освіта – 52,7%; Збройні сили України – 46,8%; професійні спілки – 45,2%; громадські організації – 39,1% [5]. Як бачимо, на думку українців, найбільш корупціогенними сферами є медична, правоохоронна і судова. Представлена корисна наукова інформація має братися керівництвом антикорупційних, у першу чергу новостворених, органів не лише

«до відома», а й використовуватись у службовій діяльності з метою виявлення корупційних злочинів та викриття злочинної діяльності корупціонерів у відповідних сферах і роботі саме тих органів державної влади, де спостерігаються найбільші корупційні ризики.

Надати структуру корупційної злочинності можна й за тяжкістю злочинів корупційної спрямованості. Так, у 2015 р. органами кримінальної юстиції було обліковано 50,1% корупційних кримінальних правопорушень невеликої тяжкості, 23,5% – середньої тяжкості, 25,3% – тяжких і 0,4% – особливо тяжких злочинів. Однак при цьому спостерігається негативна тенденція, що відбивається в якісній характеристиці корупційної злочинності. Протягом 2013–2015 рр. відбувається скорочення питомої ваги корупційних злочинів невеликої тяжкості та паралельне збільшення частки особливо тяжких злочинів та злочинів середньої тяжкості. Зокрема, питома вага особливо тяжких злочинів корупційної спрямованості збільшилась у чотири рази (з 0,1% до 0,4%), а злочинів середньої тяжкості – відповідно з 17,7% до 23,5%. Зазначені показники мають обов'язково враховуватись антикорупційними органами під час здійснення оперативно-розшукової діяльності, що має бути, в першу чергу, спрямована не на так званих дрібних корупціонерів, які одержують незначні суми неправомірних вигод, а передусім на тих службових осіб, які створили організовані злочинні групи й злочинні організації, винні у розкраданні сотень мільйонів Державного бюджету України.

Звідси для дослідження корупційної злочинності набуває особливої актуальності питання рівня її латентності. За оцінками вчених, у поле зору правоохоронних органів потрапляє не більше 1–5% злочинів корупційної спрямованості. Решта є латентними, за якими винні залишаються безкарними, оскільки не притягуються до кримінальної відповідальності та продовжують злочинну діяльність. При цьому найбільший ступінь прихованості мають злочинні дії так званих VIP-корупціонерів. О. Ю. Шостко називає їх особливо злісними злочинцями, оскільки вони належать до першої і другої категорії державної служби й відрізняються масштабністю владних повноважень [6].

Зазначені злочинці належать до особливої групи (касти) у злочинному світі. У своїй переважній більшості таких осіб можна

з упевненістю віднести до представників «білокомірцевої» злочинності через їх соціальний і службовий статус. Ними можуть бути народні депутати України, представники Адміністрації Президента України, керівники центральних органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування та ін. Латентність корупційної діяльності таких осіб посилюється їх політичним впливом, особливим правовим статусом, що передбачає можливість кадрових призначень, у тому числі керівників правоохоронних органів. Через управлінську залежність останні здебільшого проявляють певну поблажливість до визначеного кола осіб, винних у вчиненні корупційних злочинів, та індиферентність у питаннях їх службових зловживань. Тобто наразі в Україні має місце замкнуте коло, що можна представити умовною формулою «влада – корупція – влада». Існування цього кола й ігнорування правоохоронними і судовими органами значної кількості корупційних злочинів, що вчиняються насамперед представниками українського політичного бомонду, сприятиме збільшенню частки латентних злочинів корупційної злочинності та зумовлюватиме подальше поширення її проявів у всіх сферах державного управління.

Суспільна небезпечність будь-якого виду чи групи злочинності визначається не лише спрямованістю проти конкретного об'єкта у виді певних суспільних відносин, соціальних благ чи цінностей. Негативний вплив, зокрема корупційної злочинності, у кримінологічному розумінні можна оцінити, виходячи з її «ціни», тобто шкоди, яка завдається державі й суспільству. Особливістю «ціни» корупційної злочинності порівняно з іншими видами злочинів є, по-перше, різнохарактерність її негативних наслідків (політичних, соціальних, економічних, психологічних, технологічних та ін.), а по-друге, можливість впливати на внутрішню й зовнішню політику держави, визначати її пріоритети. Фактично корупція представляє собою сучасний злочинний інструмент (засіб) політичної й економічної маніпуляції окремими державами та діяльністю їх органів.

Вивчення сучасного стану корупційної злочинності в Україні дає підстави для переходу до розв'язання іншого наукового завдання статті – визначення основних стратегій протидії корупції. В узагальненому вигляді вони представлені у Законі України «Про за-

сади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки» від 14 жовтня 2014 р. Головними напрямками протидії корупційній злочинності відповідно до зазначеного нормативно-правового акта є: 1) запобігання корупції у представницьких органах влади; 2) створення доброчесної публічної служби; 3) запобігання корупції у діяльності органів виконавчої влади; 4) запобігання корупції у сфері державних закупівель; 5) запобігання корупції у судовій системі та органах кримінальної юстиції; 6) запобігання корупції у приватному секторі; 7) забезпечення доступу громадян до інформації; 8) формування негативного ставлення до корупції та ін. [7].

Однак перелічені стратегії не мають вичерпного характеру, оскільки неможливо передбачити в одному законі усі заходи протидії корупційній злочинності. Виходячи із сучасного стану корупційної злочинності, ефективності її протидії, антикорупційного законодавства України, вказані вище стратегії необхідно доповнити низкою заходів, без яких антикорупційна політика нашої держави не зможе відповідати високим міжнародним стандартам у зазначеній сфері.

Можна погодитись із висловленою у науковій літературі думкою, що запобігання корупції та її проявам буде ефективним за умови науково обґрунтованого визначення корупційних ризиків у різних сферах державного управління, галузях виробництва й діяльності різних органів державної влади та місцевого самоврядування [8]. Лише в цьому випадку запобіжні заходи будуть ефективними, оскільки спрямовуватимуться на усунення конкретних криміногенних корупційних чинників. Тому держава в особі правоохоронних органів має бути замовником на проведення кримінологічних і соціологічних досліджень корупційної злочинності з метою встановлення корупційних ризиків у судовій, правоохоронній, медичній, освітянській, енергетичній, агропромисловій, металургійній, банківській, фінансовій, бюджетній, воєнній та інших сферах.

Нагальним питанням сьогодення є декриміналізація ст. 370 КК України, що встановлює кримінальну відповідальність за провокацію підкупу. На теперішній час зазначена норма є гальмом для повноцінного проведення Службою безпеки України, органами

Національної поліції, Національним антикорупційним бюро України та іншими правоохоронними органами оперативно-розшукової діяльності, спрямованої на виявлення службових осіб, схильних до одержання неправомірної вигоди. Незважаючи на наявність в науці певної критики таких законодавчих змін, практика діяльності служби так званих провокаторів існує у низці країн світу (Грузія, Сінгапур та ін.).

Нормативно-правовим заходом у сфері протидії корупційній злочинності, що заслуговує на увагу, є внесення відповідних змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо недопустимості обрання підозрюваним у вчиненні кваліфікованих й особливо кваліфікованих форм корупційних злочинів запобіжних заходів у виді особистої поруки, застави чи домашнього арешту. У такому разі зводиться до мінімуму випадки ухилення підозрюваних та обвинувачених від слідства й суду, в тому числі шляхом виїзду за межі України.

Однак у випадку декриміналізації дій, пов'язаних із провокацією підкупу, мають існувати суворі кадрові вимоги до оперативних працівників правоохоронних органів. Організацією провокацій підкупу службових осіб органів державної влади і місцевого самоврядування мають займатися працівники із високими морально-вольовими та професійними якостями. Це необхідно для недопущення службових зловживань під час необгрунтованого звинувачення державних службовців в одержанні неправомірних вигод чи вчиненні інших службових злочинів.

Важливою умовою ефективної реалізації стратегій протидії корупційній злочинності в Україні є організація роботи нових антикорупційних органів: Національного антикорупційного бюро України, Державного бюро розслідувань, Національного агентства з питань запобігання корупції, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Національної поліції, Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. Зазначені органи, що створені упродовж 2015–2016 рр., ще не функціонують у повному обсязі. Цьому заважає низка обставин: штучне гальмування Генеральною прокуратурою України процесу створення конкурсних комісій та

призначення працівників цих органів на відповідні посади; недостатність бюджетних коштів, що виділяються на грошове, матеріальне та інше забезпечення їх роботи, та ін. Тому Президент України, Прем'єр-міністр України та інші посадові особи несуть персональну відповідальність за забезпечення прозорості в організації роботи новостворених антикорупційних органів в Україні.

Перегляд критеріїв ефективності роботи антикорупційних органів – ще одна вимога на шляху успішної протидії корупційній злочинності в Україні. Якщо результативність діяльності низки перелічених антикорупційних органів визначатиметься за кількістю відкритих кримінальних проваджень або чисельністю затриманих осіб, то це буде продовженням ганебної практики радянської доби. На перше місце в оцінці ефективності діяльності антикорупційних органів мають бути покладені такі критерії: а) питома вага державних службовців, які обіймали посади першої і другої групи державної служби, і реально засуджені до покарання у виді позбавлення волі на певний строк; б) зменшення частки тяжких й особливо тяжких корупційних злочинів у загальній структурі корупційної злочинності; в) швидкість реагування правоохоронних органів на заяви про вчинені корупційні злочини; г) чисельність корупціонерів, звільнених судами від кримінальної відповідальності; д) питома вага корупційних кримінальних проваджень, за якими судами призначено покарання у виді штрафу або обрано покарання з випробуванням, та ін.

До того ж в Україні не проводиться аналіз «ціни» корупційної злочинності як за її прямою, так і непрямою шкодою, що завдається державі і суспільству. У США, Великій Британії та інших країнах світу останні кілька десятиків років проводяться спеціальні дослідження щодо визначення «ціни» злочинності. Крім цього, здійснюється вивчення розміру людських і матеріальних втрат, яких вдалося уникнути завдяки ефективній діяльності усіх правоохоронних, у тому числі антикорупційних, органів. Лише в такому разі можна зробити висновок про співвідношення матеріальних ресурсів, що витрачаються на утримання правоохоронної системи України, та коштів, що заощаджені внаслідок вжиття заходів кримінологічної профілактики, відвернення та припинення злочинів,

включаючи корупційні. Якщо обсяг заощаджених унаслідок запобігання злочинності ресурсів буде більшим за розмір державних фінансів, які витрачені органами кримінальної юстиції, то можна вести мову про ефективність правоохоронних органів, професійність їх менеджменту й доцільність продовження обраної правоохоронної стратегії.

Додатковим індикатором успішності діяльності правоохоронних, у тому числі антикорупційних, органів мають стати результати загальнонаціонального опитування. Ставлення службових осіб органів державної влади і місцевого самоврядування, учених, журналістів, експертів, пересічних громадян тощо до роботи органів кримінального переслідування може свідчити про ефективність чи неефективність держави у сфері реалізації затверджених стратегій протидії корупційній злочинності в Україні.

Існують, звичайно, й інші стратегії запобігання корупції, що мають досліджуватися на предмет їх впровадження у вітчизняну правозастосовну практику.

Висновок. Вивчення сучасного стану корупційної злочинності показало, що протягом 2013–2015 рр. вона має стійку тенденцію до скорочення. Це стосується й основних її проявів, передбачених статтями 364–368 КК України. У структурі корупційної злочинності переважають тяжкі й невеликої тяжкості корупційні злочини. Найбільш криміногенними сферами з погляду поширеності корупційних проявів є судова, правоохоронна і медична. Найбільшу латентність має корупційна діяльність службових осіб, які обіймають посади першої і другої групи державної служби. «Ціна» корупційної злочинності полягає у негативних наслідках політичного, соціального, економічного та іншого характеру.

Стратегія протидії корупційній злочинності в Україні має бути доповнена низкою заходів, що полягають у: визначенні корупційних ризиків у різних сферах суспільного життя; декриміналізації ст. 370 КК України; недопущенні обрання службовим особам, які підозрюються у вчиненні кваліфікованих корупційних діянь, запобіжних заходів у виді особистої поруки, застави чи домашнього арешту; організації діяльності нових антикорупційних органів; зміні критеріїв оцінки роботи правоохоронних органів та ін.

Перелік літератури

1. Повний текст щорічного послання Порошенка до Верховної Ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unian.ua/politics/1085454-povniy-tekst-schorichnogo-poslannya-poroshenka-do-verhovnoji-radi.html>. – Заголовок з екрана.
2. Transparency International – Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ti-ukraine.org>. – Заголовок з екрана.
3. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2013, 2014 і 2015 років / Управління організації ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань та статистичної інформації Генеральної прокуратури України. – К., 2016.
4. Машлякевич Д. С. Кримінологічні засади формування та реалізації стратегії запобігання і протидії корупції : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Д. С. Машлякевич ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2015. – 16 с.
5. Центр Разумкова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://razumkov.org.ua/ukr/poll.php?poll_id=903. – Заголовок з екрана.
6. Шостко О. Ю. Кримінологічна характеристика корупційної злочинності в Україні / О. Ю. Шостко // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / редкол.: В. І. Борисов та ін. – Х. : Право, 2014. – Вип. 28. – С. 69–78.
7. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1699-VII // Відом. Верхов. Ради України. – 2014. – № 46. – Ст. 2047.
8. Голіна В. В. Запобігання корупції з використанням регіонального досвіду її дослідження / В. В. Голіна, М. Г. Колодяжний // Право України. – 2015. – № 12. – С. 22–29.

Транслітерація переліку літератури

1. Povnyj tekst schorichnogo poslannia Poroshenka do Verkhovnoi Rady [The full text of the annual message of Poroshenko to the Verkhovna Rada], www.unian.ua. Retrieved from <http://www.unian.ua/politics/1085454-povniy-tekst-schorichnogo-poslannya-poroshenka-do-verhovnoji-radi.html> [in Ukrainian].
2. Transparency International – Ukraine, <http://ti-ukraine.org> [in English].
3. Yedynyj zvit pro kryminal'ni pravoporushennia za sichen' – hruden' 2013, 2014 i 2015 rokiv [Consolidated report of criminal proceedings of January-December of 2013, 2014 and 2015]. Upravlinnia orhanizatsii vedennia Yedynoho reiestru dosudovykh rozsliduvan' ta statychnoi informatsii Heneral'noi

prokuratury Ukrainy [Department of the logging system of the Unified register criminal proceedings and statistic data of the Prosecutor General's Office of Ukraine]. Kyiv, 2016 [in Ukrainian].

4. Mashliakevych D. S. Kryminolohichni zasady formuvannya ta realizatsii stratehii zapobihannya i protydii koruptsii [Criminological principles of formation and implementation of strategy to prevent and combat corruption]. Extended abstract of candidate's thesis. Khakiv, 2015, 16 p. [in Ukrainian].

5. Centr Razumkova [Razumkov's center], razumkov.org.ua. Retrieved from http://razumkov.org.ua/ukr/poll.php?poll_id=903 [in Ukrainian].

6. Shostko O. Yu. Kryminolohichna kharakterystyka koruptsijnoi zlochynnosti v Ukraini [Criminological characteristics of corrupt crime in Ukraine]. Pytannia borot'by zi zlochynnistiu [Problemss of struggle against criminality]. Kharkiv : Pravo, 2014, Issue 28, pp. 69–78 [in Ukrainian].

7. Pro zasady derzhavnoi antykoruptsijnoi polityky v Ukraini (Antykoruptsijna stratehiia) na 2014–2017 roky : Zakon Ukrainy vid 14 zhovtnia 2014 r. № 1699 – VII [On the principles of state anticorruption policy in Ukraine (Anticorruption strategy) on 2014–2017 : Law of Ukraine of October 14, 2014, no. 1699 – VII]. Vidom. Verkhov. Rady Ukrainy [Gazette of the Verkhovna Rada of Ukraine], 2014, no.46, Art. 2047 [in Ukrainian].

8. Holina V. V., Kolodiazhnyj M. H. Zapobihannya koruptsii z vykorystanniam rehional'noho dosvidu ii doslidzhennia [Corruption prevention with using the regional experience of its research]. Pravo Ukrainy [Law of Ukraine], 2015, no.12, pp. 22–29 [in Ukrainian].

Маршуба М. О. Корупційна злочинність в Україні: сучасний стан та основні стратегії протидії

Стаття присвячена вивченню на підставі офіційної статистичної інформації Генеральної прокуратури України кількісно-якісних показників корупційної злочинності за період 2013–2015 рр. – рівня, структури, динаміки, латентності, «ціни». Здійснюється спроба визначення структури корупційної злочинності за тяжкістю, сферами, де найбільше поширені корупційні злочини, та ін. Наводяться причини високої латентності корупційної злочинності в Україні. Перелічуються основні стратегії протидії корупції в Україні на основі аналізу Закону України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки». Пропонується низка додаткових напрямів запобіжної діяльності, що мають позитивно вплинути на стан корупційної злочинності: визначення корупційних ризиків у різних сферах суспільного життя; декриміналізація ст. 370 КК України; недопущення обрання службовим особам, які підозрюються у вчиненні кваліфікованих корупційних діянь, запобіжних заходів у виді особистої поруки, застави чи домашнього арешту; організація діяльності нових антикорупційних органів; зміна критеріїв оцінки роботи правоохоронних органів та ін.

Ключові слова: корупція, корупційна злочинність, злочини корупційної спрямованості, протидія, стратегія.

Маршуба М. О. Коррупционная преступность в Украине: современное состояние и основные стратегии противодействия

Статья посвящена изучению на основе официальной статистической информации Генеральной прокуратуры Украины количественно-качественных показателей коррупционной преступности за период 2013–2015 гг. – уровня, структуры, динамики, латентности, «цены». Осуществляется попытка определения структуры коррупционной преступности по тяжести, сферам, где наиболее распространены коррупционные преступления, и др. Приводятся причины высокой латентности коррупционной преступности в Украине. Перечисляются основные стратегии противодействия коррупции в Украине на основе анализа Закона Украины «Об основах государственной антикоррупционной политики в Украине (Антикоррупционная стратегия) на 2014–2017 годы». Предлагается ряд дополнительных направлений предупредительной деятельности, которые должны позитивно повлиять на состояние коррупционной преступности: определение коррупционных рисков в различных сферах общественной жизни; декриминализация ст. 370 УК Украины; недопущение избрания должностным лицам, подозреваемым в совершении квалифицированных коррупционных деяний, мер пресечения в виде личного поручительства, залога или домашнего ареста; организация деятельности новых антикоррупционных органов; изменения критериев оценки работы правоохранительных органов и др.

Ключевые слова: коррупция, коррупционная преступность, преступления коррупционной направленности, противодействие, стратегия.

Marshuba M. O. Corrupt crime in Ukraine: contemporary state and the main strategies of its prevention

The article is devoted to the quantitative and qualitative indexes of the corrupt crime in Ukraine during the period of 2013–2015, based on the official information of Prosecutor General's Office of Ukraine. The author analyzed its rate, structure, dynamics, latency and «price». In the paper such qualitative indexes of corrupt crime in Ukraine as structure on gravity of the crime committed, structure on spheres of the most expansion etc. have been determined. The reasons of high rate of latency of corrupt crimes have been defined. According to the Law of Ukraine «On the principles of state anticorruption policy in Ukraine (Anticorruption strategy) on 2014–2017» the main strategies of corruption prevention in Ukraine have been recited. The author proposed a variety of additional directions of corrupt crime prevention, such as: designation of corruption risks in the different spheres of public life; decriminalization of Art. 370 of the Criminal Code of Ukraine; non-admission of choosing the pre-trial restrictions like personal bail, caution bail or house arrest to officials, who are suspected in corruptive crimes; organization of activity of new anticorruption organs; alteration of criteria of evaluation of work of law enforcement authorities etc.

Key words: corruption, corrupt crime, corruptive crimes, prevention, strategy.